

Rozhovor týdne

Páleník odmítá jez na Labi

Ředitel společnosti Přátelé přírody Marian Páleník vidí budoucnost plavby v alternativních řešeních a připomíná, jak unikátní tok dolního Labe a přilehlé údolí jsou.

JANNI VORLÍČEK

Marian Páleník odmítá jez na Labi i peníze od investorů, kterým společnost Přátelé přírody rozporují stavby v Podkrušnohoří a jinde.

Čemu se dnes aktuálně věnuje obecně prospěšná společnost Přátelé přírody?

Účastníme se především několika správních řízení na „krásné“ nové průmyslové zóny ve volné krajině jednak v Podkrušnohoří u Žďárku, ale také v Českém středohoří u Rтынě nad Bilinou. Dále jsme připomínkovali velmi důležitou Územní studii krajiny ústeckého okresu, na-

vrhujeme změny nového územního plánu města Děčín a tak dále.

Po letech začal být opět aktuální jez u Děčína, jak to momentálně vypadá s Vaším bojem proti stavbě v původní podobě?

Letos v lednu označila vláda bez důvěry na základě dezinformací ministerstva dopravy a jezařské lobby tento jez za veřejný zájem. Tím pochybila hned dvakrát. Jednak zvolila nezákonný postup, protože si přisvojila pravomoc, která jí nepřísluší. V práv-

ním státě musí míru veřejného zájmu posuzovat příslušné státní úřady ve správních řízeních, rozhodně ne vláda! A najednou opět rozhodují „strana a vláda“.

Druhé pochybení?

Druhá hrubá chyba je věčná. Označit stavbu naplánovanou před více než 40 lety za potřebnou, cituji: „... z naléhavých důvodů“, je přece naprosto absurdní! Obávám se, že až roku 2033 soud toto nesmyslné rozhodnutí z našeho popudu zruší, budeme označováni za „brzdy pokroku“. Už poslance Jaroslava Foldyna úplně slyším.

Poslanec Jaroslav Foldyna tvrdí, že stavby blokuje...

... blokovat u nás nic

nelze. To je Goebbelsovská, stokrát opakovaná lež. Máme právní stát, povolování staveb

„Jezaři si usmysleli stavět v Chráněné krajinné oblasti, ale ona zde krajina není zákonem chráněná pro nic za nic. Ekosystémy jsou zcela ojedinělé.“

se tudíž děje ve správních řízeních, která mají zákonné účastníky a ti mají svá zákonná práva. Pokud úřad postupuje nezákonně, lze se v právním státě domoci nastolení práva u soudu. Zaplatpánbůh, jinak bychom byli zpátky před rokem 1990, kdy se tu nedalo dýchat a v řekách tekly splašky. Ovšem podniky byly spokojené, protože jim nikdo nemohl „blokovat“ produkci hnusů, jimiž nás všechny trávily. Nic neblokuje, protože za prvé nechceme a za druhé i kdybychom chtěli (ale nechceme), nejde to.

MARIAN PÁLENÍK. Foto: soukromý archiv

a peníze od investorů

Která zvířata a rostliny by zanikly v údolí Labe po stavbě, případně která vzácná tu prostě máme?

Nemá smysl je tu všechny vyjmenovávat, protože jde o celé ekosystémy se stovkami biologických druhů a také o krajinný ráz. Jezaři si usmysleli stavět v Chráněné krajinné oblasti, ale ona zde krajina není zákonem chráněná pro nic za nic. Jak krajinný ráz, tak říční ekosystémy jsou cenné proto, že jsou zcela ojedinělé.

Mohl byste to poněkud podrobněji rozvést?

Ministerstvo dopravy na jednu stranu už dopředu počítá s tím, že má nárok na 49 výjimek ze zákona, tolik se zde totiž vyskytuje zákonem chráněných druhů; na druhou stranu odmítá změnit jednu větu ve své vyhlášce. Jakmile by odpadla povinnost, daná nikoli zákonem ale jen touto vyhláškou, udržovat na celém úseku obousměrnou plavební dráhu, odpadla by také „potřeba“ stavět kontroverzní jez. Na proplutí jedné lodi za den by bohatě stačil střídavě jednosměrný provoz. Toto řešení by rejdařům pomohlo mnohem dříve a bez všech těch obrovských konfliktů.

Co říkáte na plán velkého plavebního kanálu Dunaj Odra Labe?

Některé z řady staveb, z nichž by se skládal, by dopravní smysl měly. To by platilo například pro laterální kanál Hodonín – Bratislava. Dunaj je totiž na rozdíl od Labe kapacitní vodní cestou, vždyť jím protéká šestkrát více vody než Labem v Děčíně. Máme ho přitom pár kilometrů od svých hranic, kdežto málo vody je v 355 kilometru dlouhém úseku Labe až do Magdeburku.

Říkáte, že některé stavby DOL smysl mají a co ty, co ho podle vás nemají?

Splavňovat Orlici a horní Moravu kolem Litovle je fantasmagorie. Obávám se ale, že Parkinsonovy zákony platí, takže čím větší ekonomický nesmysl, tím snáz si na něj vodohospodáři ty stovky miliard vylobbují. Naše dálniční síť má 60 let skluz, vysokorychlostní železnici, která v Japonsku funguje 50 let, jsme ještě ani nezačali projektovat. Betonáři spoléhají na to, že plavební kanál Dunaj Odra Labe bude hotový až někdy v roce 2099 a do té doby že budou mít zajištěné státní zakázky. Každému je přitom jasné, že cena se mezitím z dnešních 580 vyšplhá na 1 200 až 2 000 miliard. Návrh takové hyperinvestice bude tak tisíc let.

Kam byste ty peníze investoval vy?

Ty peníze budou chybět všude jinde. Například na zadržování vody v krajině, které potřebujeme stokrát víc. Což je ovšem betonářské lobby fuk. Hlavně, že se napakují. Je zřejmé, že nevyvine-li veřejnost na vládu tlak, ta tomuto obludnému lobbování podlehe!

Vraťme se do Ústí, jak sledujete dění kolem eko neziskovek? Co říkáte na kauzu kolem smlouvy Ústeckých šroubů s projektantem, že pokud vyhoví podmínkám spolku, stáhnou žaloby a protesty?

Červená linie vedoucí mezi chvályhodnou společenskou smlouvou, která není „nic proti ničemu“, a korupcí je poměrně tenká. Nicméně rozlišit to lze. Kdyby nám například ŘVC navrhlo dohodu, že na Labi zlepší plavební podmínky bez stavby jezů, a to za nějaké naše ústupky, proč ne? Diametrálně odlišná situace by byla, kdybychom si vzali milión za to, že budeme souhlasit se stavbou jezů. A že jsme podobné nabídky skutečně obdrželi.

Marian PÁLENÍK

▪ Absolvoval Vysokou školu ekonomickou. **Spoluzakládal v Ústí nad Labem hnutí Brontosaurus**, jehož se stal později předsedou. V 90. letech se dva roky angažoval v komunální politice na pozici zástupce starosty.

▪ Bývalý člen Strany Zelených. Zakládající člen společnosti **Přátelé přírody** a její **dlouholetý ředitel**.

▪ **Nositel ceny Nika** pro nejlepšího profesionála ekologického hnutí ČR. Autor řady publikací a výstav.

Uvedete příklad?

Například před 10 lety nám nabízel 200 tisíc korun za to, že nebudeme bránit „zóně“ u Žďárku. Za „dar“ snad 50 tisíc jsme měli bránit výstavbě benzinové pumpy, která by konkurovala pumpě Armexu. Na rozdíl od jiných spolků takové „sponzorské dary“ vždy striktně odmítáme a pokládáme tyto nabídky za pokus o korupci. U kauzy, kde figuruje Ústecké šrouby, mi především nehraje, proč smlouvu hned nezveřejnili a neinformovali o ní veřejnost, když je dle nich zcela v pořádku, a proč si za ústupky nechávají platit? My bychom takto rozhodně nepostupovali.

Říkáte, že je to v poslední době častý jev. Jak to myslíte?

Zaujala mne reakce šéfa Děti Země na kauzu Ústeckých šroubů. Divil se, čemu se díváme a dodal (cituji) „takových smluv Děti Země uzavřely mraky“. Podíval jsem se tedy na jejich webové stránky, ale nenašel jsem tam o ničem takovém jedinou zmínku. Jsou-li ty smlouvy v pořádku, proč je tají?

Možná jsem paranoidní, ale asi už začínám chápat, proč některé spolky – často s jedním až třemi členy – neprovádějí žádnou jinou činnost, než že podávají přihlášky do všech správních řízení. Čekají, kdo jim co nabídne? Tito jedinci bohužel kazí dobré jmé-

no i našeho hnutí tj. asi 50 tisíc občanů – signatářů našich petic.

Jak vnímáte neúspěch strany Zelených, které jste byl činovník, ve volbách, co myslíte, že pokazilo jejich image natolik, že museli spojit síly s jinými stranami v hnutích jako je třeba PRO! Ústí?

Už desátý rok nejsem členem, ústečtí zelení nikdy neprojevili sebemenší zájem o spolupráci s námi, takže je jen pozoruji zvenčí. A zdá se mi, že jsou zelení, a to nejen v ČR, ve vleklé krizi. Kdy naposledy přišli s nějakým environmentálním tématem?

Co máte na mysli?

Místo toho „řeší“ hazard, gender, squaty, sociálně vyloučené apod., takže se pak ptám, v čem spočívá ona proklamovaná zelenost. Voliče jim přebrali Piráti a spojení s nimi do uskupení PRO! Ústí byla na jednu stranu z nouze ctnost, na druhou povedený manévr. Překvapivě dobrý volební výsledek PRO! Ústí ovšem neguje jejich minimální koaliční potenciál.

Jaké máte plány do budoucna?

Rádi bychom zorganizovali kampaň, která by přesvědčila vládu, že veřejnost nepokládá stavbu jezů na Labi za naléhavý veřejný zájem a že existuje levnější a k přírodě šetrnější řešení.